

Posudek vedoucího na bakalářskou práci

Barbory Gavlákové

Zemědělské farmy na západním pobřeží Krymu

Úvodní kapitole zabývá Chersonésem a jeho založením, správně uvádí, že má i starší nálezy než obvykle uváděné spodní datum 422/21; ve druhé polovině 6. století tu už existovala osada s ínskou keramikou, ale s převážně dórskými graffity. Velký rozmach ale zažilo město až ve 4. století, od jeho počátku razí vlastní mince a stává se po Bosporském království druhým nemocnějším celkem na Krymu.

Druhá kapitola je věnována rozměření klérů v Chersonésu a čtvrtá farmám na dalších územích západního Krymu – Kerkinits, Kalos Limen, Donuslav, Tarhakutský poloostrov a Panskoje. Farmy jsou doloženy převážně ze 4. a 3. století př. Kr., mnohé je – nebo bylo do nedávna – patrné i na povrchu a celek představuje unikátní soubor srovnatelný pouze se znalostmi o farmách v Metapontu a v okolí několika dalších měst Velkého Řecka; nikde jinde ale nebyl zkoumán soubor zemědělských farem v tak velkém rozsahu. Pozoruhodné je i opevnění farem, jejich poloha na statku a systém komunikací.

Autorka se velmi dobře seznámila s téměř veškerou literaturou o tématu a dokázala z ní i pečlivě čerpat, orientovat se v ní a shrnout srozumitelným způsobem výsledky jednotlivých prací o dané oblasti. Právem čerpá především pro většinu nejpřesnější evidence hlavně z A. N. Ščeglova, který dosáhl pozoruhodné světové úrovně na tomto poli bádání, ale ostatní práce dalších badatelů zohledňuje a jejich výsledky také shrnuje. Práce tak podává velmi dobrý přehled dosavadního bádání systému farem na západním Krymu, včetně informací z většiny nových prací z posledních let..

Škoda jen, že autorka pro zobecnění výsledků nepřihlédla v k výtečné syntéze z doby těsně před rozpadem Sovětského Svazu (Košelenko, ed., *Antičnyje goroda Severnogo Pričernomorja*), ani k čtyřdílnému novému sborníku D. M. Grammenos – E.K. Petropoulos, eds., *Ancient Greek colonies in the Black Sea 1-4*, které jsou v Praze snadno k dispozici. Podobné rozdělení se strukturou usedlostí bylo zjištěno i na Tamanském poloostrově a na některých částech Bosporské říše na Krymu. Práci snad i proto chybí podrobnější závěr, zahrnující srovnání se situací v jiných řeckých koloniích a diskuse o hospodářském významu chersonéského zemědělství, zaměřeného z velké části na export (především do Athén), i o politickém významu zajištění majetkové rovnosti mezi občany přidělením stejného množství půdy. Některé budovy v choře Chersonesu jsou ovšem zvláště veliké a stavby na nich přesahují obvyklé rozměry. Budova U 6 v Panskoje I připomene skromnější helénistické

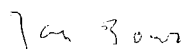
paláce. Obdobu má na Tamani v lokalitě Jubilejnoje (stavba pod residencí Chrysaliska), ale také v helénistických palácových stavbách (i Vergina); snad také sloužila pro hodování většího počtu účastníků, srovnatelných s makedonskými hetairii či s maloasijskými hodovnými stavbami u pohřebišť (str. 54). Zajímavá je i informace o tom, že Panskoje a Kalos Limen založili napřed olbijiští a teprve později připadla definitivně Chersonésu (str. 51 a d.) .

Seznam literatury je bohatý a dobře napsaný, i poznámky v textu jsou zevrubné a pečlivé, obrazová příloha informativní a dobře reprodukována. Překlepů jsem našel jen velice málo, po jazykové stránce lze vyzdvihnout jasnost formulací.

Předložená práce představuje především pečlivé shrnutí literatury o tématu; dobrý přehled současného stavu výzkumu chory Chersonésu, který je slibným základem eventuální pozdější magisterské práce.

Není pochyb o tom, že práce je dobrým podkladem pro obhajobu a pro další řízení k získání hodnosti bakaláře (BA).

V Praze dne 1. září 2010

Prof. Jan Bouzek